

STAUROS

č. 7 apríl 2009

Informačný dvojtýždenník gréckokatolíckej farnosti v Bratislava

slovičko o SLOVE

Drahé sestry a bratia!

Pri súťažiach, ktoré väčšinou vidíme v televízii – či už ide o súťaž krásy alebo o hľadanie talentov v oblasti hudby, športu – si môžeme všimnúť jednu časť, ktorá sa volá voľná disciplína. Viaceré kategórie sú predpísané, aby sa zistilo, kto je v čom dobrý. Ale je daná aj táto jedna možnosť, aby si dotyčný mohol vybrať a ukázať sám, v čom je najlepší. A myslím si, že práve toto môže toho súťažiaceho alebo súťažiacu posunúť ďalej. Vtedy často prichádza až úžas: „tak ten je naozaj dobrý, tej to ale ide, vie to.“

Osobne niečo podobné vidím v týchto dňoch. Lazárová sobota a Kvetná nedeľa. Akúsi voľnú disciplínu. V piatok sme zakončili Veľký pôst, začíname Veľký týždeň. A hoci sú tieto dni už liturgicky začiatkom Veľkého týždňa, osobne v nich vidím také premostenie. Podľa mňa sú v istom zmysle „voľnou disciplínou“. A síce, - „voľnou disciplínou“ vzťahu Boha a človeka. Na týchto dňoch je ukázané čo nám „ide najlepšie.“ Začnime Bohom – Ježišom Kristom. Je na konci svojej cesty tu na zemi. Dalo by sa povedať – jeho súťaž, jeho verejný trojročný boj o človeka vrcholí. Súťažil v rôznych kategóriách. Slepým vracal zrak, hluchým sluch, liečil chorých, vyhánal zlých Duchov, rozmnožoval jedlo, kontroloval prírodné živly, „súťažil aj v prednese“ – keď povedal najsilnejšiu „Reč na vrchu.“ A predsa včera na Lazárovú sobotu ukázal, čo mu ide najlepšie, o čo mu vlastne ide. Vzkriesil človeka, ktorý bol už štyri dni v hrobe. Z troch spomínaných vzkriesení je toto zrejme najpôsobivejšie. A tak, ako pri ostatných vzkrieseniach, aj tu nám môže napadnúť otázka: Prečo to Pán Ježiš vlastne urobil? Prečo vzkriesil Lazára, keď ten za nejaký čas zomrel znova? Slovami úvodného obrazu: Prečo si vyberá práve túto voľnú disciplínu? Podľa mňa preto, aby nám ukázal, že toto mu ide najlepšie. Tak ako nikomu. Dávať život. Že preňho smrť nie je žiaden problém.

Dnes je ten druhý deň voľnej disciplíny – Kvetná nedeľa. A na rade som ja. Otázka znie: Čo je to najlepšie čo dokážem vo vzťahu k Bohu? Božie slovo to hovorí formou pozvania. To najlepšie, čo môžem urobiť ja vo vzťahu k Bohu je: oslavovať ho. To najlepšie, čo môžeme urobiť dnes my, je – zo srdca adresovať Bohu tú vetu: „Hosana, požehnaný ktorý prichádza v mene Pánovom!“ Požehnaný je Ten, ktorý má moc nad smrťou, Ten, ktorý mi dáva život! Boh svoju voľnú disciplínu zvládol dokonale, ako bude vyzeráť tá moja? Posunie ma ďalej?

PASCHA – najväčší sviatok

Pascha – zmŕtvychvstanie Ježiša Krista je najstarší, najväčší a najradostnejší sviatok liturgického roku. V liturgických knihách môžeme nájsť aj ďalšie pomenovania pre tento sviatok: Svätá a Veľká nedeľa Paschy, Svätá Pascha, Deň svätej Paschy, Svetlé Kristovo vzkriesenie.

Slovo *Pascha* pochádza z hebrejského slova *Pesach*, čo znamená *prechod*. Historický základ sviatku je v pobyte Izraelitov v Egypte, kde boli otrokmi Egypťanov. Boh posla vodcu Mojžiša, aby ich vyviedol zo zajatia. Po vyslobodení z Egypta, previedol Boh Izraelitov cez Červené more ako po súši. Toto bol ten *prechod*. Židia potom každoročne spomínali na udalosť východu – prechodu zo zajatia práve na Veľkú noc.

Pre apoštolov a prvých kresťanov sa Pascha – prechod stala symbolom iného prechodu. Prechodu Ježiša Krista zo života do smrti a zo smrti do života. Vznikli však dohady, kedy sláviť sviatok Paschy v kresťanských spoločnostiach. Stávalo sa totiž to, že niektoré kresťanské spoločnosti slávili kresťanskú Paschu spoločne so židovskou Veľkou nocou. Až 1. Nicejský snem v roku 325 vydal ohľadom slávenia Paschy nasledovné nariadenia:

1. Sviatok Veľkej noci sa má sláviť v nedeľu, ktorá nasleduje po splne mesiaca po jarnej rovnodennosti. Môže pripadnúť na jednu z nedeľ medzi 22. marcom a 25. aprílom. Ani skôr a ani neskôr sa nesmie sláviť sviatok Veľkej noci.
2. Ak by na ten istý deň pripadla židovská Veľká noc, kresťanská Veľká noc sa prenáša na ďalšiu nedeľu.

Utierenie vzkriesenia

Utierenie vzkriesenia predchádza polnočná pobožnosť, počas ktorej sa prenáša *plaščenica* na oltár. Utierenie sa začína zvyčajne o polnoci alebo v skorých ranných hodinách. Začína sa sprievodom okolo chrámu za spevu stichiry *Vzkriesenie tvoje Kriste Spasiteľu...* Kňaz po ukončení sprievodu, pred zatvorenými chrámovými dverami, začína samotnú utierenie. Po úvodnom zvolaní spieva kňaz (1x) a potom veriaci (2x) tropár vzkriesenia *Kristus slávne vstal zmŕtvych...* aj s príslušnými veršami. Po týchto spevoch kňaz svätým krížom otvára chrámové dvere a ako prvý vstupuje do vysvieteného chrámu. Otvorenie dverí symbolizuje víťazstvo Ježiša Krista nad smrťou a podsvetím, ale najmä skutočnosť, že svojím zmŕtvychvstaním otvoril človeku dvere o raja. Po vstupe do chrámu sa spieva Veľká ekténia a nasleduje veľkonočný kánon. Je dielom sv. Jána z Damasku. Po kánone nasledujú veľkonočné slohy s veršami, počas ktorých sa uctieva svätý kríž a Evanjelium. Utierenie sa završuje veľkým prepustením, s trojitým veľkonočným pozdravom a s krížom.

Svätá božská liturgia

Aj svätá liturgia má v deň Paschy niekoľko zvláštností. Po úvodnom zvolaní spieva kňaz (1x) a potom veriaci (2x) tropár vzkriesenia *Kristus slávne vstal zmŕtvych...* Evanjelium sa na liturgii číta v rozličných jazykoch. Je to symbol toho, že učenie Ježiša Krista je ohlasované v rozličných krajinách sveta a tiež rozličným národom. Aj namiesto niektorých častí liturgie (od výzvy k svätému prijímaniu až po samotné prepustenie) sa spieva tropár vzkriesenia.

FARSKÉ OZNAMY

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 6. – 12. 4. 2009

Veľký Pondelok	17 ⁰⁰ Služba vopred posvätených darov (slovensky)
Veľký Utorok	17 ⁰⁰ Služba vopred posvätených darov (slovensky)
Veľká Streda	17 ⁰⁰ Služba vopred posvätených darov (cirkevnoslovensky)
Veľký Štvrtok	9 ⁰⁰ Sv. liturgia, <i>pri ktorej vladyka Peter Rusnák posväťí myro a vykoná obrad umývania nôh 12-tim kňazom svojej eparchie.</i> (slov.) 17 ⁰⁰ Sv. liturgia Bazila Veľkého s večierňou Sväté strasti
Veľký Piatok	<i>prísny pôst, prikázaný sviatok</i> 9 ⁰⁰ Kráľovské hodinky (slov.- csl.) 16 ⁰⁰ Večiereň s uložením plaštenice (csl.-slov.)
Veľká Sobota	8 ⁰⁰ Jeruzalemská nadhrobná utiereň (slov.) 16 ⁰⁰ Sv. liturgia Bazila Veľkého s večierňou (slov.- csl.) pri ktorej vladyka Peter Rusnák pokrstí katechumenov.
Nedeľa Paschy	5 ³⁰ Utiereň Vzkriesenia; posvätenie jedál, Sv. liturgia (slov.) 9 ⁰⁰ Sv. liturgia (csl.), posvätenie jedál 10 ³⁰ Sv. liturgia (slov.), posvätenie jedál 17 ⁰⁰ Večiereň (csl.)

Bohoslužobný poriadok na obdobie: 13. - 19. 4. 2009

Svetlý Pondelok	<i>prikázaný sviatok</i> 8 ⁰⁰ Utiereň 9 ⁰⁰ Sv. liturgia, <i>myrovanie, sprievod okolo chrámu</i> 11 ⁰⁰ Sv. liturgia; <i>myrovanie; sprievod okolo chrámu</i> 17 ⁰⁰ Večiereň
Svetlý Utorok	17 ⁰⁰ Svätá liturgia, večiereň (slov.)
Svetlá Streda	17 ⁰⁰ Svätá liturgia; večiereň (csl.)
Svetlý Štvrtok	17 ⁰⁰ Svätá liturgia; večiereň (slov.)
Svetlý Piatok	17 ⁰⁰ Svätá liturgia; večiereň (csl.)
Svetlá Sobota	17 ⁰⁰ Svätá liturgia; večiereň (slov.)
Nedeľa Antipaschy, Tomášova	8 ⁰⁰ Utiereň 9 ⁰⁰ Svätá liturgia 10 ³⁰ Svätá liturgia 17 ⁰⁰ Večiereň

OZNAMUJEME

- **Nedeľa, 5. 4. 09, o 15:30. hod** bude stretnutie detí a mládeže s naším biskupom, **vladykom Petrom**. Program bude pozostávať z večierne a krížovej cesty. Na záver bude **agapé** v priestoroch biskupského úradu. Všetci sme srdečne pozvaní!
- Program Bohoslužieb počas Veľkého týždňa, sviatkov Paschy, ako aj svetlého týždňa si môžete pozrieť vyššie. Do pozornosti dávame **Veľký piatok** (10. 4. 09), kedy je **prikázaný sviatok** a zároveň **prísny pôst**. **Prikázaným sviatkom** je aj **Svetlý pondelok** (13. 4. 09).
- Mladí z našej farnosti organizujeme **farskú dovolenku rodín a mladých**, ktorá sa uskutoční v termíne od **9. do 16. 8. 2009 (zmena termínu z technických príčin)** v našom novozriadenom metropolitnom **Centre pre rodinu** na Sigorde (okr. Prešov). Súčasťou tejto dovolenky by bola aj účasť na archieparchiálnej odpustovej slávnosti v **Lutine**. (16. 8. 09). Cena za jednu osobu je 15,- € na deň s plnou penziou, čo je dohromady 105,- € za 7 plánovaných dní. Každé ubytovacia kapacita je obmedzená (cca. 50 miest), prosíme o Vašu promptnú reakciu.

ĎAKUJEME

- Ďakujeme za upratovanie chrámu a biskupského úradu: **mládeži** (oázové spoločenstvo - 28. 3. 09) a za upratovanie pred Veľkou nocou rodinám **Semberovej, Michalkovej, Mojžešovej, Bodnárovej**, ako aj jednotlivcom **Márii Dudokovej** a **Božidare Holind'ákovej** (4. 4. 09)

18. 4. 09 upratuje: rod. **Jancurová** a rod. **Karczubová**

25. 4. 09 upratuje: rod. **Kováčová** a rod. **Vavříková**

Srdečná vd'aka!

BLAHOŽELÁME

- Touto cestou by som chcel všetkým Vám zaželať požehnané a milostiplné prežitie nášho najväčšieho sviatku **Paschy**. Kiež pokoj a radosť, ktorú náš Pán priniesol svojím učeníkom v deň Vzkriesenia bude s nami tak na Veľkonočnú nedeľu, ako aj po všetky nasledujúce dni.

o. Rast'o

KONTAKT

V prípade akýchkoľvek otázok alebo zaujímavých podnetov nás, prosím, kontaktujte:

osobne: o. Rastislav Čížik, farár, **tel.:** 02/52932856, 0907/387 265,

e-mail: rastislav.cizik(zavináč)gmail.com

osobne: o. Stanislav Diheneščík, výpomocný duchovný, **tel.:** 0903/946 717

